

Høringsnotat om endringer i reglene om beregningsenhet for grunnrenteskatt, naturressursskatt og fastsettelse av formuesverdi (eiendomsskattegrunnlag) – særregler om fysisk frakobling av rør til generator (frakoblingsbestemmelsene)

1. INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Departementet foreslår enkelte endringer i kraftskattereglene for å hindre at kraftprodusenter kan unngå grunnrenteskatt og naturressursskatt ved å koble fra generatorer deler av året. Endringen vil også bidra til en mer nøytral grunnrenteskatt. Forslaget sikrer at kraftverkseiere får fradrag for nødvendig reparasjon eller vedlikehold mv. når generatorer må kobles fra i mer enn seks måneder i løpet av inntektsåret. Forslaget hindrer også tilsvarende muligheter til tilpasninger i formuesskatten og eiendomsskatten på vannkraftanlegg.

Forslaget opphever den såkalte frakoblingsregelen i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven (FSFIN) § 18-3-3 tredje ledd. Denne regelen slår fast at en generator ikke skal regnes med ved beregning av samlet påstemplet merkeytelse når røret tilknyttet aggregatet er frakoblet i mer enn halve inntektsåret. Departementet foreslår også å oppheve tilsvarende bestemmelser i reglene om naturressursskatt og verdsetting av kraftanlegg for formues- og eiendomsskatteformål, jf. FSFIN § 18-2-3 tredje ledd og § 18-5-2 tredje ledd. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2013.

I tillegg foreslår departementet en teknisk oppretting i FSFIN § 18-8-2.

2. OPPHEVING AV FRAKOBLINGSBESTEMMELSENE I SKATTELOVFORSKRIFTEN (FSFIN)

2.1 Departementets vurderinger og forslag

Reglene om grunnrenteskatt til staten bygger på et prinsipp om at det enkelte kraftverk er beregningsenhet for grunnrenteinntekten, jf. lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18-3 første ledd. I skatteloven § 18-1 annet ledd bokstav b er kraftverk definert som *"selve kraftstasjonen"*. Begrepet kraftverk er ytterligere presisert i FSFIN § 18-3-3 annet ledd:

"Generatorer tilkoblet turbiner som har inntak i vassdraget samme sted og utløp i vassdraget samme sted, slik at samme vannfall utnyttes, regnes å tilhøre samme kraftverk."

Etter gjeldende regler skal det fastsettes grunnrenteinntekt for kraftverk med generatorer med påstemplet merkeytelse på 5 500 kVA eller mer, jf. skatteloven § 18-3 tiende ledd. Tilsvarende grense gjelder ved fastsetting av naturressursskatt til kommunen og fylkeskommunen, jf. § 18-2 annet ledd.

Skattelovforskriften inneholder en særregel om beregningsenheten for grunnrenteskatt, jf. FSFIN § 18-3-3 tredje ledd:

”Et aggregat regnes som satt ut av drift når røret er fysisk frakoblet. Dersom røret har vært frakoblet mer enn halve inntektsåret, regnes vedkommende generators merkeytelse ikke med ved vurderingen av grensen for samlet påstemplet merkeytelse på 5 500 kVA, jf. skatteloven § 18-3 tiende ledd.”

Dette gjelder også om kraftverket kun består av en generator. Tilsvarende frakoblingsbestemmelse er også inntatt i reglene som definerer beregningsenheten for naturressursskatt, jf. FSFIN § 18-2-3 tredje ledd.

Dersom kraftverkets eneste turbin er frakoblet over seks måneder, settes merkeytelsen til null. Bestemmelsen kan gi skattyter insentiv til å fjerne røret mellom vannvei og turbin i seks måneder i året for å unngå grunnrenteskatt i hele det aktuelle inntektsåret. For flompregede kraftverk kan en slik tilpasning gi små produksjonstap, men gevinsten ved å unngå grunnrenteskatt kan være betydelig. Videre har flere store kraftverk installert effekt som er tilstrekkelig til å kjøre årsproduksjonen på mindre enn seks måneder.

Gjeldende regler kan også innebære en ulempe for kraftprodusenten i tilfeller der det oppstår driftshavari eller behov omfattende vedlikehold slik at røret må kobles fra i mer enn halve inntektsåret. Ettersom det da ikke skal beregnes grunnrenteinntekt, får ikke kraftverkseier fradrag for negativ grunnrenteinntekt opparbeidet i det aktuelle inntektsåret. Videre kan kraftverkseier miste rett til fradrag i grunnrenteinntekt for tap ved realisasjon eller utrangering av kraftverk, dersom røret i realisasjonsåret er koblet ut mer enn seks måneder. Disse virkningene er ikke i tråd med en nøytral grunnrenteskatt.

Beregningsenheten ved fastsetting av formuesverdi er *kraftanlegget*, dvs. kraftverk med tilhørende reguleringsanlegg, jf. skatteloven § 18-5, jf. § 18-1 annet ledd bokstav a og FSFIN § 18-5-2. Også verdsettingsreglene for kraftanlegg inneholder en tilsvarende frakoblingsbestemmelse, jf. FSFIN § 18-5-2 tredje ledd. For kraftanlegg anvendes formuesverdien som grunnlag for utskriving av eiendomsskatt. Små kraftverk (med samlet påstemplet merkeytelse under 10 000 kVA) verdsettes i dag til skattemessige verdier, mens store kraftverk (med samlet påstemplet merkeytelse på 10 000 kVA eller mer) verdsettes etter en nåverdimetode. Dersom røret har vært frakoblet mer enn halve inntektsåret, skal vedkommende generators merkeytelse ikke regnes med ved grensen på 10 000 kVA. Frakoblingsregelen kan dermed få betydning for hvilken verdsettelsesmetode som skal anvendes i det aktuelle inntektsåret. Også denne bestemmelsen kan derfor gi insentiver til

skattemessig tilpasning. Bytte mellom to verdsettingsmetoder kan være administrativt krevende for skattyter og Skatteetaten.

I lys av dette foreslår departementet å oppheve FSFIN § 18-3-3 tredje ledd, § 18-2-3 tredje ledd og § 18-5-2 tredje ledd. Forslaget betyr at kraftverk er grunnrenteskattepliktig frem til utrangering eller realisasjon, selv i lange perioder med driftsstans. I slike tilfeller kan det opparbeides negativ grunnrenteinntekt ved kraftverket som kan utnyttes gjennom samordning med positiv grunnrenteinntekt ved andre kraftverk skattyter eier eller som tilhører samme konsern, eventuelt kreve utbetalt skatteverdien av den negative grunnrenteinntekten, jf. skatteloven § 18-3 femte ledd. Forslaget innebærer også at utkobling av rør i seg selv ikke påvirker beregning av naturressursskatt, formuesskatt og eiendomsskatt. Samlet vil forslaget både motvirke mulighetene for skattemessig tilpasning samtidig som grunnrenteskatten gjøres mer nøytral ved at investor får større sikkerhet for fradrag.

2.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil bidra til en mer nøytral grunnrenteskatt og vil samtidig hindre skattemotiverte tilpasninger. De samlede samfunnsøkonomiske konsekvensene antas derfor å være positive.

Virkningene på statens proveny fra grunnrenteskatten er tosidig. På den ene siden kan adgangen til fradrag for vedlikehold og reparasjon som krever utkobling i mer enn seks måneder i inntektsåret (og som medfører at kraftverket etter dagens regler faller utenfor grensen for grunnrenteskatt), isolert sett gi lavere proveny. På den andre siden vil insentivene til skattemotiverte tilpasninger for å unngå grunnrenteskatt fjernes. Dette kan isolert sett bidra til økt proveny. Samlet antas det imidlertid at virkningene for statens proveny er begrenset.

For kommunene og fylkeskommunene kan reduserte insentiver til tilpasninger bidra til økte inntekter fra naturressursskatt og eiendomsskatt. Adgang til fradrag i grunnrenteskatten for reparasjon og vedlikehold mv. ved utkobling i mer enn seks måneder, kan indirekte påvirke formuesverdien av kraftanlegget og dermed også eiendomsskattegrunnlaget, men denne virkningen antas å være svært begrenset. I sum legges det til grunn at forslaget har begrensede provenyvirkninger også for (fylkes-)kommunene, men at det i noen grad kan bidra til økte inntekter for (fylkes-)kommunene.

For kraftverkseiere gir forslaget en mer nøytral grunnrenteskatt. En nøytral grunnrenteskatt sikrer at bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter *før* skatt forblir bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomme *etter* skatt.

2.3 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at forskriftsendringene gis virkning fra og med inneværende inntektsår, det vil si inntektsåret 2013. Dette vil hindre tilpasninger i inneværende inntektsår og gi insentiver til å reversere eventuelle gjennomførte tilpasninger. Samtidig sikres kraftprodusenter også i år fradrag for kostnader til vedlikehold og reparasjon ved driftshavari og vedlikeholdsarbeider som krever frakobling av rør i mer enn seks måneder.

3. TEKNISK OPPRETNING I SKATTELOVFORSKRIFTEN (FSFIN § 18-8-2)

FSFIN § 18-8-2 angir hvordan rentesatsen, som skal benyttes ved fremføring av overskytende naturressursskatt, skal beregnes. Hjemmelen for fastsetting av renten i forskrift er skatteloven § 18-2 fjerde ledd fjerde punktum. FSFIN § 18-8-2 viser imidlertid til § 18-2 fjerde ledd tredje punktum.

Departementet foreslår en teknisk oppretting i FSFIN § 18-8-2 slik at det vises til korrekt punktum i § 18-2 fjerde ledd.

4. UTKAST TIL FORSKRIFTSENDRINGER

Forskrift om endring av forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Fastsatt av Finansdepartementet xx.xx.2013 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18-2 sjette ledd, § 18-3 tolvte ledd og § 18-5 niende ledd.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 18-2-3 tredje ledd oppheves.

§ 18-3-3 tredje ledd oppheves.

§ 18-5-2 tredje ledd oppheves.

§ 18-8-2 skal lyde:

Rentesatsen etter skatteloven § 18-2 fjerde ledd *fjerde* punktum settes til renten etter § 18-8-1 tillagt 0,5 prosentpoeng, nedjustert med 28 prosent.

II

Endringsforskriften trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.